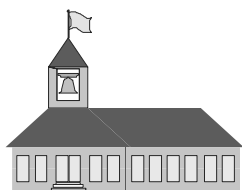


VASILE A. GOLESCU ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTUL SILVIC ROMÂNESC

Valeriu ALEXIU¹



În anul 2003, învățământul silvic românesc a împlinit 120 de ani de existență. Legea de înființare a primului așezământ silvic și anume “Școala specială de silvicultură” de la București, a fost votată în senatul țării, în ședința din 30 mai 1883, conform textului dat publicității în Monitorul oficial al României din 8 (20) iunie 1883.

Înainte de anul 1883, în țara noastră au existat o serie de școli cu caracter silvic sau agricol și silvic, cum au fost “Școala forestieră” de la Sibiu, înființată în anul 1817, “Școala silvică” de la București din 1851, “Școala de silvicultură” de la Pantelimon, din 1863, “Școala Centrală de Agricultură și Silvicultură” de la Herăstrău, din 1869 ș.a.

Crearea învățământului silvic superior a fost pregătită de o serie de evenimente de importanță majoră pentru silvicultura țării și anume promulgarea, în anul 1863, a legii secularizării, apariția în anul 1881 a primului cod silvic românesc, care introduce obligativitatea aplicării regimului silvic, înființarea în anul 1883 a Ministerului Agriculturii, Industriei, Comerțului și Domeniilor, căruia îi revenea și sarcina gospodăririi pădurilor statului care, fiind supuse regimului silvic, trebuiau amenajate.

Organizarea învățământului la Școala specială de silvicultură, din 1883, inclusiv durata studiilor și împărțirea anilor pe semestre, era inspirată după modelul Școlii de Ape și Păduri, de la Nancy – Franța, școală de nivel superior.

Admiterea se făcea pe bază de concurs, dintre absolvenții de liceu. În al doilea an de funcționare s-a prevăzut, pentru toți candidații la admitere, obligativitatea bacalaureatului.

În planul de învățământ figurau disciplinele: economia forestieră, economia politică, matematicile, desenul, legislația și jurisprudența forestieră, istoria naturală, silvicultura, amenajamentul, agricultura, contabilitatea etc. Absolvenții școlii era socotiți echivalenți celor din școlile superioare din Franța, Austria, Germania etc. În anul 1894 se înființează “Școala de Silvicultură de la Brănești”, care, începând din 1901-1902, este denumită *Școala superioară de silvicultură* și care funcționează până în 1916.

În cei 22 de ani de existență, Școala de silvicultură de la Brănești a dat 198 de absolvenți, dintre care 185 cu diplomă și 13 cu certificat, care au contribuit cu pricepere la gospodărirea pădurilor țării, luând poziție împotriva abuzurilor în exploatarea patrimoniului forestier național. Un rol important în aceste acțiuni l-a avut și “Revista pădurilor”, în care cadre didactice și foști

¹ Muzeul Județean Argeș

elevi ai acestei școli publicau articole cu caracter profesional, de noutate sau de atitudine în legătură cu gospodărirea pădurilor țării.

Din cauza războiului mondial din 1916-1918, Școala de la Brănești își încetează activitatea. În anul 1918 cursurile școlii de silvicultură se redecid la Iași, cu o parte din elevii de la Brănești aflați în refugiu. Aici și-a susținut examenul cea de a XX-a promoție a școlii. În noiembrie 1918, școala de silvicultură se mută la București, satisfăcându-se astfel o mai veche dorință a elevilor și profesorilor de a-și defășura activitatea într-un mare centru cultural, care să ofere posibilitatea pregătirii multilaterale a viitorilor silvicultori.

Prin realizarea unității naționale, suprafața forestieră a României a sporit aproape de trei ori, așa încât nevoia de cadre de specialitate a crescut considerabil. Numărul absolvenților pe care i-a avut școala superioară de silvicultură din București între 1918-1923 a ajuns la 265.

În anul 1923, în baza legii din 23 septembrie, învățământul silvic este încadrat la Școala Politehnică din București, unde va funcționa până în 1948. Începând din anul 1938-1939 secțiile din cadrul Școlii Politehnice, printre care și Silvicultura, devin facultăți, iar absolvenții cu diplomă obțin titlul de inginer.

În toamna anului 1948, prin reforma învățământului, au fost create trei institute de învățământ superior cu profil forestier: *Institutul de silvicultură din Câmpulung-Moldovenesc* cu două facultăți: *Facultatea de silvicultură* și *Facultatea de prelucrare a lemnului*, *Institutul de silvicultură din Brașov* cu *Facultatea de silvicultură* și *Institutul de exploatare și industrializare a lemnului din Bucovina*, cu o facultate și două secții: *Secția de exploatare* și *Secția de industrializare a lemnului*.

Înființarea acestor facultăți și secții distincte a permis o mai bună aprofundare a pregătirii de specialitate prin introducerea unor discipline noi de ecologia și tipologia pădurilor, genetica și selecția speciilor forestiere, organizarea și planificarea producției, tehnologia și proiectarea exploatărilor forestiere, mecanizarea exploatărilor forestiere etc.

În 1953, cele patru institute de învățământ forestier existente în țară au fost comasate la Brașov într-un singur institut: *Institutul forestier*, care trece în subordinea Ministerului Învățământului. Cu acest profil, *Facultatea de Silvicultură* a funcționat în cadrul Institutului Politehnic până în anul 1971, anul creării Universității din Brașov. Astăzi, în cadrul Facultății de silvicultură și exploatare forestiere funcționează specializările: silvicultură și exploatare forestiere, construcții civile, industriale și agricole și instalații pentru construcții.

De istoricul învățământului silvic în România se leagă și numele lui Vasile Golescu, fiul lui Alexandru G. Golescu.

Născut la București, primele studii și le face la Paris, după care urmează cursurile de specialitate la *École des Eaux et forêts* din Nancy. Venind în țară, funcționează ca șef al Ocolului silvic din Câmpulung Muscel. Este secretar al Societății "Progresul silvic", colaborează la "Revista Pădurilor", dar și la alte publicații din Franța. Face o serie de studii asupra fondului forestier din zona Muscelului. Este preocupat de formarea unor specialiști silvici, de înființarea unui învățământ silvic modern, bazat pe practică. Semnalează importanța ocrotirii naturii, a păstrării echilibrului ei biologic.

Dragostea și pasiunea pentru natură, pentru păstrarea sa nealterată îl determină pe Vasile Golecu să pună în discuția “Ședințelor Adunării generale a Societății Progresul Silvic” din zilele de 7, 8 și 9 mai 1912, problema “protecției peisagerilor”. Golecu propune mai multe măsuri de îndreptare pentru apărarea acestui prețios dar al naturii oferit țării noastre.

Odată cu publicarea proiectului de lege pentru organizarea corpului silvic, Golecu își arată adevărată preocupare, publicând în 1912 un articol în care consideră acest proiect “ca cel mai serios ce a ieșit până acum la iveală”.

Observă, însă, existența unui punct în proiectul acestei legi, referitor la “sistemul examenelor pentru cei ce sunt deja slujbași ai statului”, care nu reflectă întru-totul situația existentă în serviciul silvic: “această manie a examenelor a copleșit multe servicii în țara noastră. Rezultatele nu sunt nicăieri strălucite; nu numai că protecțiunile intră, ca și la avansări, fără examene, dar însă cei ce n-au reușit la examen din cauză că în locul lor a fost admis un protejat, vor fi discreditați în tot timpul carierei lor din cauza unui singur eșec nemeritat”. Caustic, Vasile Golecu strecoară remarca: “nu rar se întâmplă ca, unii candidații, în asemenea împrejurări să fie mai culți decât examinatorii lor, care atunci devin ridicoli și scad prestigiul întregului corp”.

Îngrijorat de soarta serviciului silvic în țara noastră, Vasile Golecu semnalează lipsa unei legături practice a cunoștințelor elevilor Școlii silvice de la Brănești: “Cu toate eforturile profesorilor lor de a-i face să înțeleagă practica amenajamentelor, lipsa de păduri amenajate în țara noastră este în această privință o mare piedică”. De aici, Vasile Golecu subliniază importanța dezvoltării cunoștințelor practice. Propune, în acest sens, trei direcții:

- organizarea învățământului pe baze practice;
- schimburi de experiență a tuturor silvicultorilor în străinătate;
- formarea de ocoale silvice, complet amenajate, dirijate de cadre silvice specializate.

Articolul său este primit cu nemulțumire, ceea ce-l determină pe Golecu să declare: “n-am scris articolul mai sus amintit decât în dorința de a contribui la propășirea silviculturii românești”. De altfel, adept al acestei idei, Vasile Golecu încearcă, cu fiecare prilej, să popularizeze cele mai noi decoperiri din botanică, în diverse țări ale lumii, urmărește să corecteze, pe cât posibil, Manualul silvic tradus și editat de P.A. Grunau.

Ca șef al Ocolului silvic de la Câmpulung, ca membru activ al Societății “Progresul silvic”, prin preocupările sale susținute de îmbunătățire a procesului de instruire a noilor cadre silvice, prin mulțimea de articole, recenzii critice sau lucrări de popularizare în domeniul botanic sau silvic, prin preocupările sale dendrologice, Vasile Golecu participă la asigurarea integrității fondului forestier național. Și, dacă reflectăm puțin, problemele ridicate de silvicultorul Vasile Golecu sunt încă de actualitate, dacă nu chiar mult mai profunde. Și parcă, peste ani, simțim musturarea Golecului! Dar, în criza economică din care parcă nu mai reușim să ieșim, în goana cretină după o înavuțire peste noapte, în lipsa de răspundere a celor îndrituiți să conducă destinele noastre și ale naturii, în lipsa de cultură, de educație, mai avem timp să ne amintim de vorbele lui sau ale celor ce au plămădit generații de specialiști în școlile silvice românești ?